

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12

Velja tudi slovenskim škofom.

„Za Jirske Strossmayerje so tla češka — kakor se kaže — v obče nenavadno nerodovitna.“

Češki »Narodni listy« so bili priobčili dne 13. maja iz krogov duhovskih članek z naslovom »Českým Kohnem — Českí Rectus«.

Dotičnemu svečniku kraljestva češkega je dalo povod postopanje Olomuškega knezo-nadškofa Kohna, da primerja razmere na Češkem in Moravskem. Sodba njegova o viših pastirjih na Češkem se glasi jako neugodno; navedeni članek našteva razne grehe hierarhije češkega kraljestva.

Kakor da bi tudi za razmere na Slovenskem pisal, podaje dotični svečenik tudi te le odstavke:

»Rimaka stolica se je nekočkrat znatno približevala Slovanom glede na slovenski jezik v bogoslužbi. Na Vas je bilo, da bi bil le porabil to naklonjenost Rima! Ali namesto tega utrjujete čim dalje tem bolj neomejeno gospodstvo brez potrebe, preživele latinščine. Nekateri Vaših svetovalcev, katerih duševno obzorje ne sega dalje, nego do tam, kamor segajo duhaprazne rubrike liturgijskih predpisov, je videl morla nekda v Rimu, da ondi moli svečenik tudi na popoldanskih pobožnostih nekatere molitve po latinski, in ni imel nobenega boljšega opravila, nego da je uvel to tudi v nas. Še sreča je, da je Vaša duhovščina razumniša, nego Vi, in da ne mara poslušati nekaterih Vaših fermanov, drugače bi ta Vaša responsoria itd. pregnala iz čeških cerkva tudi ta poslednji ostanek vernikov, — kateri še obiskujejo službo božjo.«

»Morda bi nas ne osupnilo več, ko bi nekega dne prišla od Vas odredba, da naj se v bodoče propovedi vrše v latinščini v večo slavo božjo in v rešenje nesmrtnih duš...«

Vaša politika je takisto prek in prek nesrečna. V mnogem posnemate Nemčijo in ste tako po njenem uzoru skušali vsvariti v nas posebno stranko katoliško. O tem pa ste pozabili, da Nemčija je dežela po znatnem delu družega veroizpovedanja, tako, da je ondi opravičena stranka čisto katoliška. Snovati pa tako stranko na Češkem, v deželi naravnost popolnoma katoliški, je aczmisel, obžalovanja vreden tembolj, kolikor bolj povpešuje odtujenje naroda od duhovstva in vere. S svojo separatistiško politiko ste se odtujili narodu ravno tako, kakor ste se duhovščini s svojim neodkritim in velegospodskim ravnanjem!...

Kar se tu očitavi višim pastirjem na Češkem, morejo Slovenci v skupnosti v povečani meri očitati svojim škofom in njihovim višim in nižim poklonikom pa slugam. Na Slovenskem ne le da se škofje niso menili za namere papeža Leona XIII., s katerimise je hotel približati Slovanom v večrvi, ampak so naravnost zavračali to naklonjenost Rima. Kdor se je vnel za slovensko bogoslužje, tega so proklinjali in dali proklinjati po starih in na novo nalsš vstvarjenih listih in obzornikih, kateregabisodi imena.

Med slugami za tako protislovensko mišljenje in delovanje se je našlo in se do danes, žal, nahaja le preveč členov niže duhovščine. Ti so uvajali iz Nemčije prenešeno petje z latinskimi tekstom in so odstranjali stare ostanke domačega petja, katero — če ni imelo druge vrednosti — je bilo nedolžno in najivno v duhu priprostega naroda. Ti slugi ponižni, ponižni do odmetanja svoje in vsake druge dostojnosti, so snovali v sredi čisto, čisto katoliškega prebivalstva poleg starih čitalnic nove »katoliške« čitalnice in bralnice! Med Čehi je vendar nekaj prote-

stantskih narodnih vrst; na Slovenskem pa ni niti jedne duše družega veroizpovedanja, nego katoliškega! In temu narodu so nate pali »katoliške« zasnove raznih vrst — celo do »katoliških« gospodarskih združevanj! In kar je še najhuje: vse to se vrši do današnjega dne z vedno bolj gorečo latinizatorsko gorečnostjo in z najzopernejšim protislovenskim mišljenjem! Kaj bi rekel svečeniški članek »Narodnih Listov« šele o pastirjih oddeljenih slovenskemu narodu, in o takih svečeniških pomočnikih, ki od kraja poslušajo protislovenske naredbe, a jih še sami pospešujejo in takorekoč povzročujejo, da se škofje odtujujejo še bolj, nego se že sami prevzeti tujega in protislovenskega mišljenja.

Mi bi svetovali, da bi češki in tudi moravski »Rectus« prišla na Slovensko! Da bi čula in videla, kaj vse se tu godi pod plaščem pokroviteljstva nemško latinske cerkve! Od tu bi se le pisala v češke liste in vsklikala bi morda: »Hvala Bogu! Če tudi je hudo med češkim narodom, takó nudo kakor po deželah s slovenskim naseljenjem še vendar ni in ne bo!«

Slovenski škofje — katerih večina je nemške in italijanske krvi — in njih viši in niži slugi pa morejo razvideti iz nevolje češkega naroda in tudi češkega svečeništva, da slovenska in naposled tudi slovenska potrpežljivost ima svoje meje....

Čitatelj čeških listov.

Dogodki na Hrvatskem.

Novi ban. Banom na Hrvatskem je mesto odstopivšega Khuena, imenovan grof Teodor Pejačević, sin pokojnega hrvatskega bana. Grof Teodor Pejačević rodil se je v Našicah v Slavoniji in je sedaj star 52 let. V hrvatskem saboru je še le dve leti. Zatrjuje se, da je silno bogat. Bil je veliki župan oseške županije in se je kakor tak izkazal zelo energičnega. On je bil navdušen pristaš bivšega bana, grofa Khuena-Hedervarya. Spljeto »Jedinstvo« trdi, da se v njegovi hiši govori izključno madjarski. Vsi njegovi uslužbenici so Madjari.

Zanimivo je, kar piše omenjeni list o namerovanem imenovanju grofa Erdődyja hrvatskim banom. Istemu pišejo namreč iz Zagreba, da se je v madjarskem taboru resno mislilo na imenovanje grofa Erdődyja banom, ali da se je to namero opustilo, ker ima grof Erdődy tako grd obraz, da bi bilo težko misliti si gršega človeka in bi bil valed tega preveč izpostavljen satiri in karikaturi.

Isti list je prejel iz Varaždin pisno, v katerem se zatrjuje, da je bilo o izgrelih v Ludbregu ubitih 8 vojakov, 4 orožniki in 20 kmetov. Vlada pa da vse to taji. Trdi se, da so kmetje razrošili tudi zgradbo okrajnega sodišča in sežgali vse spise.

Doznaje se sedaj še neka zelo važna podrobnost o onem dinamitnem atentatu, ki se je dogodil v Zagrebu na oknu zgradbe železniške uprave. Ob času razpoka zapazili so pasantje na zidu dotične hiše plakat, ki je naznanjal vladi, da krivci atentata niso z istim namerovali nikogar strašiti, marveč, da so hoteli le povedati, da: »Hrvatje so pripravljeni«. Ta plakat je vzbudil med madjaroni veliko grozo in to temveč, ker je bilo znano, da je v nekem skladišču zmanjkalo mnogo dinamita.

Tudi na lihi zastopnikov večine v saboru se je čitala vznemirjenost, ko je opozicija zapustila sabor. Madjaroni so namreč mislili, da je pripravljen kak atentat, za katerega so opozicijonalcem vedeli in se mu tako izognili.

Zadnje vesti javljajo, da je bilo o izgrelih v Pregradi ubitih 18 orožnikov, ni pa še znano, koliko kmetov je bilo ubitih.

V Ludbregu je še 65 oseb težko ranjenih. — Razrušene so do temelja zgradbe okrajne oblasti, občinskega glavarstva in vse prodajalnice onih trgovcev, ki so glasovali o zadnjih volitvah za madjarskega kandidata.

Po bitki z orožniki in vojaki odtegnili so se kmetje v gore. Proti njim so izdane odredbe, kakor proti hajdukom. Seveda jim je v gore sledilo tudi vojaštvo in jih že mnogo polovilo.

Po mestih in selih, kjer so Srbi v večini, vsklikajo isti, da hočejo složno stati Hrvatom ob strani. Srbski poslanci Petrović, Ristović in Šumanović so baje izstopili iz vladnega srbskega kluba.

Dogodki v Srbiji.

Dopis iz oficirskih krogov srbske vojske.

K svojemu poročilu o dogodkih na dvoru beligradskem, ki ste je priobčili v številki 143 svojega cenjenega lista, nudim vam na hitro roko — ker sem na potu — še te-le podatke.

Vsled hudih strankarskih borb je trpela tudi kvaliteta uradništva tako, da je bilo v istem težko najti pošteno osebo. Korupcija se je bila tako razširila, da je vsaki patrijot v skrbi pričakoval zvršetka teh razmer: kraje državnega denarja na vseh straneh, razsipanja, prisvajanja, neurejene državne administracije — z eno besedo: država je bila brez glave in brez nikakega računa! Vsakdo je delal, kar je hotel, ako je bil prijatelj in privrženec vlade, in nikdo mu ni mogel nič.

Najhuje je bilo, da je tudi novinarstvo v Srbiji samo (izjema častivrednih listov opozicije je bila omejena na malo število) pisalo grdo, zoperno, nevestno, obrekovaje za denar vse čestite ljudi v Srbiji. Sam predsednik srbskega novinarskega združenja, Štefan Čurčić, kakor osebni zaupnik Aleksandra, je imel toliko moči in vpliva na srbskem dvoru, da je podpisani dvakrat v avdijenciji osebno predložil kralju Aleksandru uradne dokaze in pisma, v katerih je bil Čurčić kompromitiran, ker je za denar delal proti veri srbskega naroda: proti pravoslavju! Oslanjajoči se na vladarja, kakor prvega predstavitelja državne oblasti v deželi, zahteval je podpisani, da se Čurčić na temelju določbe deželne ustave stavi pred sodišče in kaznuje. Ali mislite, da je kralj Aleksander, ki bi moral biti čuvar ustave in deželnih zakonov, to upošteval, kakor bi moral po pri-segi, položeni pred Bogom?!

Ne! Naslednjega dne je istega Čurčića poslal na Dunaj h kralju Milanu v zaupni misiji, ga pridržal poprej pri sebi na zajuterku ter ga odlikoval z redom.

Srbija je vspricho Aleksandra obračala vso pažnjo samo notranji politični borbi, mejsebojnemu strankarskemu pehanju, obrekovanju radikaleev, izmišljenim atentatom, zarotam! Izgubljena je bila vsa vera v moč zakonov in pravice. Vojska ni dobivala plače po celo leto. Mnogim vojnim dobaviteljem v Srbiji je bilo nemogoče priti do svojega denarja, ki so ga imeli dobiti od države, državni kredit je padal niže in niže. Neusmišljeno se je trosil denar za razne kavalirje Dragine in ljubimce Aleksandrove; narodno imetje se je razmetalo za razne nezmiselnosti, za špijonaže, za inozemsko nevinost, da je lepo pisalo o Dragi in njenih črnih očeh, za mleko, v katerem se je Draga kopala dan na dan! Za vse se je trošilo, samo ne za ono, za kar bi trebalo dajati, a posebno v vnanji politiki, za naloge Srbije in njene aspiracije na Makedonijo in Staro Srbijo in

druge zemlje pod tujinstvom, katerim se je posvečalo toliko pažnje, kakor da so kje v Kitaju, a ne na meji Srbije. Državni faktorji so bili absolutno indiferentni, a srbska stvar je bila v rokah Bolgarov in Grkov, samo ne Srbije.

Renomè Srbije je bil pod Aleksandrom iz-pod vsake kritike. Popularnost Aleksandra je bila izgubljena na znotraj in zunaj dežele. Vse to, kar so videli vsi drugi, ni mogel videti on. Srbija se svojimi pogostimi iznenađenji je bila v zasmeh pred civilizirano Evropo. Kralj je toliko kratki svečano obečal, da stori kraj iznenađenjam, obečal s kraljevsko besedo, katere ni nikdar držal. Stanje je bilo žalostno in nezaosno.

Od danes naprej vsega tega ne bo več; Srbija krene na pravilna pota in v kratkem času napravi napredek toliko politički, kolikor ekonomski. Zaelijo se rane na telesu državnem. V tej želji kličem: Bog pomози Srbiji!

Ljub. D. Timilić.

Politični pregled.

V Trstu, 2. julija 1903.

Kriza. Kriza na Ogrskem, kriza v Avstriji — vsa monarhija v krizi. Čudno; v časih, ko se tendencija po političnem in gospodarskem ločenju obeh polovic monarhije pojavlja bolj in bolj odločno, sti v jednom pogledu obe polovici ravno sedaj tako tesno združeni in imati svojo »skupno stvar«, kakor še nikdar tako — v krizi. Kriza na Ogrskem in v Avstriji sti v tesni zavisnosti ena od druge. Tu pa vstvarja skupno državno krizo.

Vsi spremljevalni dogodki krize tu in tam pričajo o posezanju od ene strani do druge. Dunajski listi — izlasti pa konservativni »Vaterland« — potrjuje resničnost vesti, da je vse ministerstvo Koerberjevo podalo svojo ostavko in da je bil to vzrok, da se je cesar zopet povrnil na Dunaj. Sklep za demisijo je storilo ministerstvo pod utisom vesti, da je grof Khuen Hedervary izjavil, da hoče, da ogrski parlament že v poletnem zasedanju reši nsgodbene predloge, kar bi pomenjalo, da jih more rešiti tudi avstrijski parlament. To je bila usodna vest za gosp. Koerberju, ker ministerski predsednik sam ve najboljše, da je to za sedaj stvar absolutne nemogućnosti. Do demisije v Avstriji je imelo priti radi razvoja dogodkov na Ogrskem.

Včeraj pa smo doznali o izjavi Khuena, da ne bo silil na parlamentarno rešitev nsgodbe v tem poletnem času. S tem je bil g. Koerberju dovoljen respiro do jeseni. In glej: komaj se je doznalo, da je g. Koerber za moment rešen iz najhuje zadrege, že so včerajšnji oficijozni listi hiteli z izjavo, da za sedaj ne more biti govora o odstopu ministerstva Koerberjevega.

Zopet je sapa iz Budimpešte delovala na razpoloženje na Dunaju. In ljudje, ki imajo »dober nos« za to, kar se godi za kulisami, hočejo celo vedeti, da je prav za prav Koerber sam inšpiriral Khuena, da je nekako razbremenil vsi položaj s tem, da hoče ogrskemu parlamentu predložiti zakon, po katerem bi pogajanja z drugimi državami ne bila več navezana na našo notranjo krizo. Prejšnji ministerski predsednik Szell je bil dal namreč parlamentarno uzakoniti »formulo«, po kateri se z inozemstvom ne smejo obnoviti trgovinske pogodbe za daljšo dobo nego do l. 1907, dokler ne bo sklenjena carinska in trgovinska zveza med Avstrijo in Ogrsko. Ista »formula« določa dalje, da se pogajanja z inozemstvom za obnovljenje trgovinskih pogodb sploh ne smejo pričeti, ako se ne uveljavi popred avtonomni, skupni carinski tarif za Avstrijo in Ogrsko.

Ta — nota bene: na Ogrskem uzakonjena — formula je pomenjala veliko nepremagljivo zadrego za g. Koerberja. Potreba, da se prično pogajanja z vnanjimi državami, je postala nujna, skrajna. Toda — kakor

rečeno — ta pogajanja sploh ne smejo pri-
četi, ker treba popred uveljaviti avtonomni
carinski tarif, ki je del usodbenih operativ,
ki se morajo parlamentarno rešiti. — V av-
strijskem parlamentu pa ni za sedaj nobene
nade za tako rešitev. Izključena je torej
možnost za pogajanja z inozemstvom. Ta ne-
možnost je provzročila, da je položaj Koer-
berjev postal skrajno kritičen, skoro obupen!
S tem pa, da hoče g. Khuen razveljaviti
Szellovo »formulo«, bi bil položaj vsaj za
hip razbremenjen in avstrijska vlada bi do-
bila sape. In res javljajo danes došli listi, da
je rešitev avstrijske krize odložena do je-
seni!

V isti hip pa prihaja iz Budimpešte
vest, ki oznanja, da Khuen Hedervary utegne
vendar komplicirati položaj v Avstriji. — V
včerajšnji seji ogrske zbornice je namreč grof
Khuen — Bog ve iz katerega razloga — po-
dal izjavo, ki je naravnost v kontrastu z nje-
govo prejšnjo, popred omenjeno izjavo — iz-
javo, da je pripravljen dati že v
poletnem zasedanju v razpravo
nagodbene predloge carinske
pogodbe vred. S tem je grof Khuen
le še bolj utrdil glas, da ni mož iskrenosti,
politične lojalnosti in spoštovanja dane be-
sedne, ali pa je že izgubil kompas, in se je že
— kakor se pravi — začel »loviti« v vi-
harjih, ki so že začeli vihirati proti njemu
od strani oseb, pred katerim se je vrgel na
kolena.

Tako vidimo torej — kakor smo rekli
uvodoma — kako dogodki na Ogrskem po-
ojstrujejo položaj v Avstriji, kar je tem usod-
nejše, ker se v tej polovici nahajamo v stanju
popolne parlamentarne desorganizacije, radi
katere je parlament v stanju totalne nespo-
sobnosti za vsako pozitivno delovanje. Znak
te desorganizacije je dejstvo, da se je Koerberju
izjalovil poslednji poskus za usposobljenje
parlamenta za redno in normalno funkcionir-
anje, poskus namreč, da bi Čehe pridobi-
li za koalicio. Koerber je torej dogospo-
daril korenito. In ko se mu bo na jesen
umakniti, ponese tudi on seboj izkustvo, da
Nemci pač znajo terorizirati vlado, a teme-
ljem ekzistenci vlade ne znajo biti, ker jim
nedostajajo v to numerična moč, notranja
medsebojna jedinstvenost in potrebna stran-
karska nesebičnost.

»Neue Freie Presse« je polna besed, da
bi rešila pozicijo g. Koerberja. Izlasti pravi,
da bi bil največji nezmišelj, ako bi v toli
resnih in težavnih časih radi nasprotstva Če-
hov odslovili moža, ki uživa popularnost. To
je za nas nekaj novega, da g. Koerber uživa
popularnost. Za nas Jugoslavoane je poseb-
ljena krivica in nedobrotnost, s Čehi je v
odprtem boju in je prisilil iste, da se zajo po
skrajnih parlamentarnih sredstvih in celo
Poljaki so mu postali ostri sodniki. In tega
ne bi smeli odpustiti radi njegove — popu-
larnosti! So pač kakor začarani ti Nemci v
svoji nebotični domišljavosti. Država Avstrij-
ska so — Nemci! Zadovoljni oni, morajo
biti zadovoljni vsi! Ker so oni zadovoljni s
Koerberjem, ker je Koerber njim priljubljen
— menijo, da bi bilo to bogokletstvo, ako ne
bi hoteli držati Koerberja že radi njegove
— popularnosti.

In vendar ne bo tako, o gospoda nem-
ška. V Slovanih se je začelo dramiti in v
Avstriji bo nemogoče slehera ministri, ki ne
bo popularni tudi med njimi. A popularni
bo le oni, ki bo znal biti pravičen! V ime
jedine popularnosti med Nemci se ne bo
držal več tudi gospod Koerber. Marveč
pade, mora pasti ravno zato, ker je le med
Nemci popularen.

Iz ogrske zbornice. Včerajšnja seja
poslanske zbornice je pričela mirno, ker je
bila neodvisna stranka potrta radi navstalega
nesoglasja med predsedništvom in člani te
stranke. Člen ljudske stranke, posl. Štáfan
Rakovsky, je obsojal ministerskega predse-
dnika grofa Khuena, ker je izjavil, da hoče
prezirati Szellovo formulo. (Glej pojasnilo o
tej formuli v politični vesti o krizi.)

Khuen je na to poješajeval, da bi se
tekem poletja razpravljalo o nagodbi in o
carinarski pogodbi, vendar pa da se hoče
poslužiti izjemne odredbe, ako bi dotični
zakonski načrti ne bili pravočasno parlamen-
tarne rešeni.

Slednjič je izrazil nado, da se nagodba
in carinska pogodba že rešiti, ko se bodo
pogajanja glede trgovinske pogodbe bližale
zaključku.

Posl. Barabas je v razpravi o dolo-
čenju programa bodočemu delovanju zbornice
zapretil Khuenu, da se v zbornico ne povrne

mir, dokler opozicija ne doseže zahtevanih
narodnih koncesij glede vojske. Napadal je
ministra Tomašića, kateri da se je baje ve-
del sovražno nasproti madjarskim narodnim
zahtevam.

Minister za Hrvatsko, dr. Tomašić, je
trdil, da je opozicija slabo umela njegov
tozadevni govor. On stremi po bratskih odno-
šajih med Ogrsko in Hrvatsko.

Ko je govoril še posl. Eötvös bila je
seja zaključena.

Položaj na Balkanu. V minulih letih
je o pasjih dnevih že popolnoma preneha-
lo dohajanje vesti z Balkana, letos pa vesti
o nemirih na Balkanu ne le, da niso prav
nič prenehale, marveč postajajo vedno bolj
senzacionalne. Danes došle vesti govore že
naravnost o možnosti vojne med Turčijo in
Bolgarijo.

V Sredu je imel te dni dopisnik pe-
trograjkega lista »Novoje Vremja« pogovor
z bolgarskim ministerskim predsednikom, ge-
neralom Petrovom. Isti je ruskemu dopisniku
zatrnil, da je položaj v Macedoniji in v vi-
lajetu Drinopolje naravnost obupen.

Turška vojska in civilna oblastva grozno
preganjajo bolgarsko prebivalstvo pod pre-
tvezo, da hočejo zatreti ustajo. Macedonski
Bolgari so vsled takega postopanja turških
oblastev prisiljeni bežati v gorovje in v Bol-
garijo. Iz enega samega okraja v bližini Bur-
gasa je pobegnilo 3000 oseb. Turčija hoče
na ta način popolnoma zatreti bolgarsko
prebivalstvo. Bolgarski narod, toliko v kne-
ževini, kolikor v Macedoniji, je vsled tega
silno vznemirjen. Poleg vsega tega pa kon-
centrira Turčija na bolgarski meji velike
množine vojaških čet pehote, konjištva in
topništva. Bolgarski diplomatični zastopnik v
Carigradu je od turške vlade zahteval po-
jasnil o postopanju turških oblasti nasproti
macedonskim Bolgarom, a dobil je odgovor,
da vlada o vsem tem ničesar ne ve. Slednjič
je ministerski predsednik Petrov izjavil proti
ruskemu dopisniku, da je položaj na sploh
tak, da mora biti Bolgarija pripravljena na
vsako eventuelnost.

Turška vlada je sporočila poslaništvom,
da so nekateri begunci streljali na bolgarsko-
turški meji na turške vojake in da so mace-
donskim begunom o tem pomagali tudi bol-
garski vojaki. Na ta način hoče Turčija valiti
krivdo na Bolgarijo za slučaj, da pride do
bolgarsko-turške vojne.

Korespondenčni urad poroča iz Cari-
grada, da je javno mnenje v Bolgariji jako
naklonjeno vojni s Turčijo. Ta vojna da bi
bila najboljša sredstvo za rešitev sedanjega
kritičnega položaja na Balkanu.

Bolgarska vlada je, vznemirjena vsled
koncentriranja turških čet na bolgarsko-tur-
ški meji, odposlala velesilam jako energično
diplomatično noto, v kateri pravi, da turška
vlada obdoljuje Bolgarijo, da ona podpihuje
macedonsko ustajo, samo da s tem pokriva
svoje prave namene in da bi vrgla na Bol-
garijo vso odgovornost na vojni, ki bi mogla
navstati med obema državama. Bolgarska
nota pravi, da se je zahvaliti jedino treznemu
in korektnemu vedenju bolgarskega naroda,
ako ni dosedaj došlo še do oboroženega kon-
flikta med Bolgarijo in Turčijo.

Nota pravi nadalje, da se je položaj
močno poojstril. Bolgarska vlada da še vedno
upa, da se macedonsko vprašanje reši mir-
nim potom, dočim Turčija koncentrira svoje
vojskstvo ob bolgarski meji in čaka le na
ugoden trenotek, da bi zapričela sovražnost.
Bolgarska vlada je vsled tega naložila svojim
diplomatičnim zastopnikom, naj skušajo do-
seči, da bodo vlasti najenergičnejše zahtevale
od Turčije odstranjenje vojskstva ob bolgarske
meje. Slednjič odklanja bolgarska vlada
vsako odgovornost za nadaljnji razvoj do-
godkov.

Tržaške vesti

**Naši kraji v proračunskem provizo-
riju.** Včerajšnja »Wiener Zeitung« objavlja
tekst cesarske naredbe od dne 29. junija,
katera (kakor smo javili včeraj) dovoljuje
vladi na podlagi § 14. državnega temeljnega
zakona, nadaljno iztirjevanje davkov ter po-
kritje državnih potrebščin.

Evo posebnih svot, katere je vlada po-
oblašena uporabiti v sedaj pričetem polletju
za naše kraje:

Ministerstvo za notranje
stvari: Za vozno cesto iz Berseča (v
Istri) do morskega pristanišča istega imena
3000 K; prispevek tržaški občini za poprav-
ljanje istrske ceste 42.000 K; za most čez

Judrij poleg Mernika 4000 K; za razne
ceste v obmejnem teritoriju mej Sočo in Ju-
drijem 50.000 K; za železni most čez Sočo
poleg Gorice 280.000 K; za popraviljanje
ceste Klana-Paka 7000 K; za cesto iz Ka-
nala ob levem bregu Soče 40.000 K; za
uravnavo rek Soče in Tore 40.000 K; za
občinske ceste v Ročinju 10.000 K; za cesto
v Baški dolini 36.000 K; za zidanje na-
mestniške palače v Trstu 400.000 K.

Naučno ministerstvo: Za
ljudski pouk v Istri 12.000 K; za zidanje
in nakup zemljišča za državno ljudsko šolo
v Pulju 100.000 K.

Finančno ministerstvo: Za
zidanje poslopja namenjenega užitniskim
uradom 44.000 K.

Justično ministerstvo: Za
zidanje justične palače v Trstu 260.000 K.
Proračuni trgovskega, poljedelskega in
železniškega ministerstva ne obsejajo nikakih
troškov za naše kraje.

Iz sv. Križa nam pišejo: V ponedel-
jek, dne 29. junija, na sv. Petra in Pavla
dan, smo imeli v naši vasi običajno vsako-
letno cerkveno slavnost. Že na vse zgodaj so
prihajali ljudje od raznih krajev: iz Trsta,
iz tržaške okolice in sosednjega Krasa. —
Došlo jih je gotovo par tisoč. Ob 9. uri je
bila sv. maša in potem se je vršila procesija,
ki se je izvršila v najlepšem redu. Pevali so
domači pevci in vmes je svirala križka
godba. Gg. pevci naj nam ne zamerijo
opazke, da se nam je zdelo, da je bilo pre-
malo vaje. Ne vemo pa, kdo je bil kriv na
tem: ali pevci, ali pevovodja! Želimo, da se
v prihodnje ne ponovi ta nedostatek. Kar pa
se dostaje naše godbe, moramo konstatirati
svojo zadovoljstvo, da nas je kar iznenadila s
svojim zapredkom v razmerno kratkem času.
Vsa čast g. vodji Furlanu! Le vstrajno
naprej v spopolnjevanju! Vsa čast tudi go-
spodu župniku, ki se je potrudil, da je bila
vas odlična in da se je vsa slovesnost naj-
lepše izvršila! Jako zadovoljilo nas je, da je
došel tudi naš poslanec, g. dr. Edvard Slavik.
Hvala mu!

Pripomnim naj še, da so bile med mno-
goštevilnimi zastavami, ki so dičile vas, naše
trobojnice v veliki večini, kar priča, da
smo še, kar smo vedno bili in kar —
hočemo ostati!

Križan.

»Raki — pa taki...!« Svetega Petra
in Pavla dan, kar je bilo menda nekako
okolo 29. rožnika tega leta, se nas je zbrala
šestorica z namenom, da se spravimo proti
Klanecu — na rake! Na kolodvoru državne
železnice pri sv. Andreju so nam poslužili v
lepem hrvaškem jeziku in s takimi-le voz-
nimi listki:

Trieste S. A. Trst Sv. A.	Trieste S. A.
Erpelle Cozina	Erpelle Coz.
Tr. omnib. 3. o. vl.	III. Tr. om.
Žug. 3. Cl. Perr.-Zug	III. Perr.-Zug
Herpelle — Kozina	Herpelle Koz.
Triest St. Andrea	Triest St. A.

Vse to bi bili še umeli (da-si je na teh
listkih prava — kolobocija), samo o »besedi
»Erpelle« ne bi vedeli, kaj da pomenja. Da
bi uprava državne železnice falzificirala slo-
venske Herpelje v Erpelle (in to samo v ta
namen, da ustreže par zagriženim irredenti-
stom), tega skoraj ne moremo verjeti! Mi smo
ugibali, da beseda »Erpelle« menda pomenja
»Gor pelje«?! Pa bodi kakor hoče: mi smo
izstopili v Dragi in se podali takoj na »lov«
čez hribe in doline. Kolikokrat in koliko
njih je medpotoma napravilo »tombolo«, tega
ne bomo pripovedovali, ker je to (osobito
za nove hribolazce) — povsem navaden in
vsakdanji dogodek.

Lov na »rake« se nam je posrečil po-
polnoma, da-si smo jih nalovili toliko, da jih
je hotel nekdo pozneje kar sam »kosmate«
pojesti!

No, morda bi bili nalovili več, da ni
Ž. silil naprej in le naprej — kar se nam je
zdelo precej sumljivo in kar smo si pozneje
prav lahko raztolmačili!

Prišedši pod most pri Klanecu smo —
prvikrat v svojem življenju — opazili v zi-
dovju istega pripravo za mine, z nemškim v
kamen vsekanim nadpisom.

Drugo, kar smo opazili, so bili veliki
»reservoiri« državne železnice, iz katerih bri-
zgajo vodo v Herpelje s parnim strojem.

Tretje pa so bile slovenske trobojnice,
s katerimi je bil odličan prostor, kjer je ta
dan plezala domača in tuja mladina.

Klanec ni velika, a zelo lepa in snažna
vas, ležeča v romantični dolinici.

Gospod Metlika, tamošnji župan, pa skrbi,
da si izletniki na uprav fin način močjo grla
in polnijo sitni želodec. Ž. nas je zapustil,
odidši k tamošnjemu posestniku Albrehtu,
kamor smo mu kasneje sledili tudi mi in
bili deležni preprijaznega vsprejema, ter polne
mize »božje gracije«. In vrhu vsega nas je
pozdravila dražestna Katica.

Sedaj nam je bilo jasno, zakaj je Ž. silil
vedno le naprej!

G. Albreht je vrl narodnjak, kakor je
narodna prek in prek tudi njega družina. —
Ker pa mož (zraven drugega) kuha tudi bri-
njevca, katerega ima polno klet, je naša
dolžnost, da ga priporočimo vsem onim, ki
radi popijajo čašico pristne te kapljice. —
Čas je nam hitro potekal, osobito, ker smo
si tudi kaj malega zapeli, sedeči na lepem
vrtu med zelenjem. Tržaških Italijanov smo
našteli tam do 50. Tržaških Slovanov pa —
šest, vstevši — našo šestorico!

Tudi blaženo nemščino smo morali čuti
v našem Klanecu, toda to je govorila le dvo-
jica. — Čuli smo tudi domače pevece (sedaj
brez društva in brez pevovodje), ki so precej
dobro zapeli več zborov, med temi »U boj!«
Škoda, da nimajo potrebne pevske šole.

Ko smo že odhajali, odklonivši prepri-
jazno ponudbo Katicice, ki nam je hotela po-
streči s črno kavo, smo opazili na neki hiši
ta-le nadpis: »Circulum Venatorium — To-
minzianum«!! Kakor smo izvedeli pozneje,
je to hiša bivšega magistratnega nadzornika
mestnih nasadov v Trstu, g. Tomince —
pardon Tomineza, ki je (ker si v Klanecu
vendar ni upal napraviti laškega nadpisa)
priridel latinskega!

Nazaj gredé smo zapeli več lepih pe-
smic, a končali smo v Trstu pri »Francu«,
čegar kratno ime se glasi za — Jože-ta!!
Taki izleti stanejo razmeroma malo, so v ve-
liko korist našemu zdravju in morda tudi
— stvari.

Rakovič.

V Rocolu se dani! Iz Rocola nam pi-
šejo pod tem naslovom:

Gospod urednik! Nikoli ne bi bil verjel,
ako ne bi bil videl na lastne oči, kar se je
zgodilo na sv. Petra in Pavla dan na skromni
poziv osnivalnega odbora bodočega pevskega
društva v Rocolu. Kar hkratu se je napol-
nila dvorana posušenih Rocolčanov. Zborovalec
je radostno pozdravil g. Gregorič in jim je
razložil pomen in namen društva, ki se ima
ustanoviti. Kako so vsi soglašali žojim, priča
okolnost, da so ravno g. Gregoriča enoglasno
izvolili začasnim predsednikom, tajnikom pa
g. Kluna.

Po prečitjanju pravil so odločili, da dru-
štvo nosi ime »Pevsko društvo Zvonimir«. Zavaladalo je splošno navdušenje in ljudje so
si segali v roke v prisego, da bodo v lju-
bezni in zvestobi podpirali društvo.

Vso čast in hvalo smo dolžni gospodu
Gregoriču, ki se je toliko trudil in ni odue-
hal, dokler ni dosegel svojega rodoljubnega
cilja!

Na shodu v ponedeljek je bilo nadalje
ukrenjeno vse potrebno in pravila so že pred-
ložena namestništvu.

Po dovršenem zborovanju smo imeli
lepo domačo zabavo ob svitu bengaličnih
ogney in pevanju pevskega zbora bratovščine
sv. Cirila in Metodija pod vodstvom g. pe-
vovodje Kralja. To je bil res dan radosti za
nas. Sedaj pa na delo! Zjediniimo se pod
okriljem novega društva, da nam bo isto v
bodoče v ponos in vreden vrstnik drugim
bratskim društvom po okolici!

**Velika Ciril-Metodijeva slavnost v
Trstu.** V nedeljo večer sv. Jakoba! To je
parola vseh Slovencev in Slovenk v Trstu
in okolici. A kdo naj bi tudi izostal? Saj ta
dan pokažemo, da smo tu! Ta dan bodi v
slovesen protest proti zistemu nepravici, na-
pram nam Slovanom! Pride naj vsakdo, da
tako poveča število navzočih, katero mora
narasti v tak naval, da bo prostorni šentja-
kobski vrt pretesen za nas vseh! A ko zao-
rijo združeni zbori — na stotine pevcev —
prepomembno skladbo »Slovenec i Hrvat«,
tedaj naj bi bil aplavz tako mogočen, tako
glasen, da bo razlegal tja daleč na okoli v
protest proti našim tlačiteljem!

Da, da, edino le združenimi
močmi dosežemo svoj cilj, svoje
pravice! Poleg prosvetljenega duha naj
se razvija tudi naša moč!

Pokažimo v nedeljo, da imamo vsi smisla
za naše svete ideale, da imamo smisla za
skupno kompaktno delovanje!

Tu ne sme biti razlike stanu in mišljenja! Vsi pokazimo, da smo zvesti sinovi in hčere matere Slave, kateri želimo lepših, jasnejših dni! Da pa dosežemo svoj cilj, v to ne zadostja samo vzdihovanje in jadikovanje, temveč pokazati moramo dejansko, da res želimo svojemu narodu lepih dni! V tem slučaju pokažemo svojo dobro voljo s tem, da pridno kupujemo vstopnice. Dragi rodoljubi! Ne vračajte vstopnic, temveč (če sami ne morete obdržati vseh) razprodajte jih med svoje znanee! Vsakdo ima dolžnost, da deluje in pospešuje take namene!

Velika Ciril-Metodijeva veselica v Trstu. Na včeraj objavljenem razporedu se nam je urinila naljuba pomota. Točka 2. omenjenega razporeda se ima glasiti tako-le: 2. Foerster: »Pobratimija«, poje pevski zbor »Primorec«-Trebče.

Tako bodo torej stali tudi naši rodoljubni Trebčani v vrsti narodnih delavcev za našo miljenico — družbo sv. Cirila in Metodija! Naši Padričani pa ne morejo priti, ker imajo doma veliki cerkveni praznik.

Vodstvo otroških vrtec družbe sv. Cirila in Metodija na Greti in v Rojanu naznanja sl. občinstvu, da se bo povodom godu sv. bratov Cirila in Metodija darovala dve maša za otroški vrtec na Greti v soboto dne 4. t. m. ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi barkovljanski, za otroški vrtec v Rojanu pa v nedeljo dne 5. t. m. ob 9. uri zjutraj v župni cerkvi rojanski.

Istodobno naznanja vodstvo, da bo zaključek otroškega vrtea v Rojanu v soboto dne 18. t. m. zvečer z otroško veselico v »Kons. društvu« v Rojanu.

Zaključek otroškega vrtea na Greti bo dne 26. t. m. Isti bo spojen z veselico v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Razpisana služba. Na tukajšnji c. k. pomorski oblasti je razpisana služba kancelista v XI. plačilnem razredu. Prošnje z dokazili o sposobnosti za vršenje te službe in o poznanju deželnih jezikov v govoru in pisavi je predložiti do 21. julija c. kr. pomorski oblasti.

Pred porotnim sodiščem se je imela vršiti danes kazenska razprava radi žaljenja časti potom tiska proti Rihardu Camberju, katerega je tožil dr. Spadoni. — Ta razprava je pa odložena do dne 9. t. m.

Požar. Sinoči okoli 11. ure so bili gasilci na glavni postaji pozvani v ulico Melchangel št. 17, kjer je bil navstal požar v svetilnjaku ovetličarja Germana. Gasilci so kmalu pogasili ogerj, o katerem se ne ve, kako je nastal. Škode je povzročil ogenj kakih 500—600 K.

Dražbe premičnin. V petek, dne 3. julija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Acquedotto št. 44, hišna oprava; v ulici Stadion št. 5, gasparat; v Rocolu št. 63, kočija; v ulici della Tesa št. 646/II, in v ulici Molin grande št. 16, hišna oprava; v ulici Canale št. 5, moderci in blouse; v ulici Carintia št. 17, železna blagajna; v ulici Molin a Vento št. 62, konj; v ulici della Borsa št. 1, oprava v zalogi in razno; v ulici Stadion št. 7, tehtnice in razno.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 22,9, ob 2. uri popoldne 28 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764,3 — Danes plima ob 4.23 predp. in ob 3.21 pop.; oseka ob 9.47 predpoludne in ob 10.53 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Iz Dekani** smo prejeli: Podpisani izreka najpristranejšo zahvalo velečastitemu gospodu deželnemu poslancu Komparetu za prekrasni govor (katerega morda že jutri priobčimo v »Edinosti«). Op. ured., vrlemu pevskemu društvu »Slovenija« iz Škofije, marljivim igralcam in pevcem Marijine družbe za blagohotno sodelovanje, Olgei K. za krasno deklamacijo in vsem velečastnim darovalcem. — Darovali, oziroma preplačali so vstopnino sledeči gospodje: Gosp. profesor Frankovič 3 K 70 st., Josip Piciga 1 K, Nazarij Grizon 1 K, Reža Mahnič 1 K, »Konsumno društvo« iz Čezarjev 1 K, Poseben 1 K 20 st., Posebna 40 stot., And. Munih 70 stot., Josip Vatovec 30 st., Anton Valentič 70 stot., prednik Josip Piciga 1 K 30 st., Kuret 30 stot., Prinčič 30 st. in mnogo družib, katerih pa se ni moglo zapisati, ker se jih ni poznalo. Vsem naj mili Bog stoterno povrne! — Darove in čisti dobiček veselice v znesku 73

K 56 stot. se je odposlalo državnemu poslancu Jurju Biankiniju v Zadru.

ODBOR

pevskega društva »Zrinjski«.

+ **Mladina v Repniju** priredi prihodnjo nedeljo dne 5. t. m. ples v gostilni pri Miliču.

Vesti iz Kranjske.

* **Županom v Košani** je izvoljen vnovič dosedanji velezaslužni župan gospod Leopold Dekleva.

* **Visoka starost.** V Doleh pri Idriji je umrla Marija Gautar, ki je bila porojena leta 1807.

* **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu juniju 1903 je 143 strank vložilo K 29.025-37, 92 strank pa dvignilo K 24.683-54, 13 strankam se je izplačalo posojil K 14.620. Stanje hranilnih vlog K 723.116, stanje hipoteknih posojil K 521.457-29. Denarni promet K 101.808-83.

* **Kmetijsko društvo v Ribnici** je napovedalo konkurz. Primanjkljaja je baje 15.000 K. (Tudi ta žalostni dogodek bo gotovo dajal povoda ostrim polemikam med slovenskimi listi obeh strank o — vzroku in o krivcih. Mi ponavljamo le mnenje, ki smo je izjavili že opetovano: Gospodarska organizacija ne more biti zdrava, ako se snuje in prvi vrsti iz ozirov na strankarske koristi. Taki žalostni slučajji se bodo dogajali in tudi množili vse dotlej, dokler se bodo radi političnih razlogov snovali zadrage, ne mené se za to, dali so dani pogoji za vspevanje?! A jeden glavnih pogojev so osebe povsem zmotene za vodstvo. Kjer se snujejo zadrage, ne da bi bil ta pogoj, se lahko misljuje spravlja v nevarnost narodovo imetje. To je odkritosrčna naša beseda, katero zaključujemo z nujno prošnjo: na pragu gospodarske organizacije ne dajajte se nikar zavajati od vabeče hipne politične koristi! Na snovanju te organizacije naj vas vodijo edino le oziri na — gospodarske momente. Kdor greši proti temu pravilu, ga bo glava bolela neizogibno prej ali slej.

Razne vesti.

Kake narodnosti je Khuen? Madjarski list »Madyar Szó« piše, da grof Khuen-Hedervary ni ne Hrvat, ne Madjar, ne Nемеc, marveč da je veroneški Žid, ki se je nekedaj imenoval Coen in je preko Tirola došel na Ogrsko.

Nadvojvoda Rudolf živi? Včerajšnji »Piccolo della Sera« prinaša po ameriškem listu »Star«, izhajajočem v mestu Marinette v državi Wisconsin, vest, da nadvojvoda Rudolf, bivši avstrijski prestolonaslednik še živi.

List »Star« da pripoveduje z vso resnostjo, da nadvojvoda Rudolf ni umrl kakor žriva Mayerlinške tragedije, kakor se je v obče mislilo pred 14 leti, marveč da živi v Zedinjenih državah pod imenom dr. Hoffmann. Dr. Hoffmann da je bil dosedaj profesor na vseučilišču v mestu Iowa. A sedaj da je moral dati ostavko radi tega, ker ni hotel odkriti svojega pravega imena, da-si je priznal, da dr. Hoffmann ni njegovo pravo ime.

List »Star«, da pripoveduje nadalje, da je bil ob času namišljene smrti nadvojvode Rudolfa mesto istega pokopan neki drug človek, ki je bil nadvojvodu silno podoben. A cesarjevič da je potem odpotoval v Ameriko. Ker je bil pa nadvojvoda Rudolf temeljito proučil medicino in ker je bil na glas kakor eden najboljših zdravnikov v Avstriji, našel je kmalu mesto profesorja medicine na ameriškem vseučilišču.

Nadalje da pripoveduje omenjeni list, da se je opazilo, da je prof. Hoffmann šel večkrat v mesto Menominee, v državi Michigan, kjer da prebiva neka visoka dama, sestra poveljnika neke avstrijske vojne ludije. V mestu Marinette da so vsi uverjeni, da prof. Hoffmann ni nikdo drugi, nego nadvojvoda Rudolf, in to vkljub vsem oprekanjem profesorjevih prijateljev. Profesorju Hoffmannu da je 38. let, da je oženjen, da ima enega otroka in da prebiva sedaj v mestu Marschalltown, v državi Iowa.

Vse to prinaša »Piccolo« po omenjenem ameriškem listu.

Od naše strani kratko pripombo. Tudi ko bi ne imeli ravno letos toliko resnih dogodkov in tudi če hočemo nastopivšo vročino dopuščati kakor olajševalno okolnost, vendar

ne moremo »Piccolo« odpustiti, da prinaša kar brez vsake pripombe take — ameriškanske oslarije.

Blažena Italija in njeni suznji. V Italiji, v takozvanem Portomaggiore, je navstala ta dni nevarnost, da se takozvani koloni vzdignejo proti tamošnjim bogatašem.

V imenovanem okraju živi 440 družin s približno 4000 osebami. Vse te družine so naseljene na posestvih bogatašev, kateri nimajo druge skrbi, nego da izkoriščajo in odirajo to bedno ljudstvo! Že lanijsko leto so se ti reveži postavili proti svojim izmozgavcem, da bi dosegli nekatere poboljške. Letos pa so se bogataši dogovorili, da izženejo vse te revne družine in si najamejo novih, bolj »poslušnih« žrtve!

Kako plačujejo italijanski latifundisti svoje suznje je razvidno iz sledečega: decembra in januarja možkim po 90 cent. (naših 40 nč.), ženskam po 60 cent. (naših 25 nč.); v poletnem času pa in za 10 ur dela — možkim 1 frank in 25 cent. (okolo 56 nč.), ženskam pa po 80 cent.!

Kam naj gre to nesrečno ljudstvo, katero izženejo kakor pse, potem, ko je bivalo tam morda od pamtiveka (da-si so bili suznji), a vendar pod streho?!

Država da zgradi barake, toda po našem mnenju bi morala ista, ako noče doživeti groznih prevratov, ukreniti potrebno in uničiti grozno suženjstvo — vredno časov pred letom 1848!

Književnost in umetnost.

Izveček pravil ustanovljenega društva »Vesna« na Dunaju:

I. Namen in sredstva društva.

§ 1. Namen društva je gojiti vpodabljačo umetnosti oziraje se na narodne potrebe Slovencev in Hrvatov.

§ 2. Društveni namen se doseže s sledečimi sredstvi: s prirejevanjem društvenih umetniških razstav po domovini, z zborovanji, s probujanjem k gojenju umetnosti v sorjakih, z informacijami, katere se dele mlajšim in početnim, nasveta potrebnim tovarišem, in s posredovanjem glede umetniških naročil v prid svojih članov.

II. Člani.

§ 3. Društvo je sestavljeno iz: a) častnih, b) ustanovnih, c) rednih, d) izrednih in e) podpornih članov.

§ 4. a) Častnim članom se more imenovati vsakdo, kateri si je pridobil za društvo ali eploh za razvitek slov. ali hrvatskih umetnosti, izrednih zaslug.

b) Vstanovnik more postati, kdor pristopi k društvu in glavnici z prispevkom 100 kron.

c) Reden član mora biti vsak na Dunaju živeči dijak vpodabljačih umetnosti.

d) Ako žive taki, v katerem si bodi drugem kraju, se morejo sprejeti kot izredni člani.

e) Podpornik more biti vsakdo, ki izplača letni prispevek 10 K.

III. Prava in dolžnosti članov.

§ 5. Vsak redni član ima prava, da se vdeležuje zborovanj, da voli in se da voliti, a to le, če je slov. ali Hrvat, narodnosti, razua tega ima dolžnost, da se uklanja društvenim pravilom, da pospešuje društveni namen z delom in nasveti (po sebnosti z udeležbo pri društvenih izložbah) da predloži vsa za razstavo namenjena dela presojevalni komisiji, ter da plača enkratno vpisnino 2 K in vsak tečaj 2 kroni.

§ 6. Izredni člani imajo sicer ista prava kakor redni, samo ne morejo voliti, niti izvoljeni biti; tudi ne morejo glasovati pri sklepanju. Ti plačajo po 1 K vpisnine in semestralne udnine.

§ 7. Častni, ustanovni in podporni člani nimajo nikakih pravic, niti dolžnosti; razun prava do zahtevanja prostih vstopnic k društvenim razstavam.

IV. Društveni organi.

§ 8. Društvena organa sta: a) občni zbor, b) odbor.

XII. Razdružitev društva.

§ 31. V slučaju razdružitve pripade, ako se ne ustanovi tekem treh let kako društvo z istim namenom, polovica premoženja ljubljanskemu, druga pa istrskemu društvu sv. Cirila in Metodija.

Potrjena valed dopisa vis. c. k. namestništva št. 56.838 od 1. junija 1903.

Brzjavna poročila.

Odlikovanje na tržaškem namestništvu. DVNAJ 2. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja: Cesar je namestništvenega svetnika in referenta za administrativne in ekonomske stvari na deželni šolski oblasti za Primorsko, g. Rudolfa Czermaka, pl. Eichefeld, ki je do sedaj imel naslov in značaj dvornega svet., imenoval dvornim svetnikom a personam.

Določitev kvote po cesarju.

DUNAJ 2. (B.) »Wiener Zeitung« objavlja cesarjevo ročno pismo do dr. Koerberja, s katerim se določajo prispevki obeh polovic monarhije za skupne stvari. Ker namreč ni došlo do sporazumljenja v zmišlu zakona od 21. decembra 1867, določa cesar sam kvoto za dobo od 1. julija 1903. do 30. junija 1904. in sicer 66²/₃ od sto za kraljestva in dežele zastopane v državnem zboru, in 33¹/₃ od sto za dežele ogrske krone.

Velika sleparstva.

DUNAJ 2. (B.) Dne 13. junija je pobegnil šef tvrdke z volnenim blagom Siegfried Landau & C., Siegfried Landau, izvršivši mnogo sleparstev in ponarejanj menic. Njega glavni upnik je lastnik budimpeštanske veletrgovine z ogljem Karl Radnag, ki ima tirjati nad 80.000 K.

Kriza v Avstriji.

DUNAJ 2. (B.) Današnji »Fremdenblatt« govori o avstrijski krizi in poješnjuje, da je Koerberjev kabinet podal ostavko le z ozirom na spremembo položaja na Ogrskem, posebno pa radi načina odtegnjenja vojne predloge. Došle so tu v poštev obveze avstrijske vlade v parlamentu, kakor tudi mogoče posledice, ki bi mogle valed tega navstati iz takega stanja stvari za odnošaje v Avstriji. Poskusi, da bi se drugačne povode podtaknili avstrijski krizi, so preveč v nasprotju z vsemi vidnimi dejstvi. Krona v kratkem odloži.

Umirovljenje in odlikovanje.

DUNAJ 2. (B.) Cesar je podelil davkarju Ljudevitu Pontonu v Červinjanu povodom zaprošenega umirovljenja naslov glavnega davkarja.

Velik požar.

MONAKOVO 2. (B.) V Oberwagengbach pri Maiburgu je v minoli noči navstal požar, ki je vničil več poslopij. O tem so bile sežgane 3 osebe in 3 težko poškodovane. Nekoliko oseb pogrešajo še sedaj.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcijski list »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcijski list »Edinost« v Trstu

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

— ulica Tesa št. 25. A. —
(v lastni hiši.)

ZALOGA:
Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

oooooooooooooooooooo

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa po najugodnejših cenah v krasni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubneje vabi si ogledati razstavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, moderní sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premičnine po požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Deček,

ki je dovršil 3- ali 4-razredno ljudsko šolo, se vsprejme takoj v prodajalnico z mešanim blagom na deželi pod prav ugodnimi pogoji.

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.— □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

30 malih stanovanj z eno sobo in kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na str. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Carintis. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej. zlate ure od 8 gld. naprej. Velikanska množica ur za birmo. Izbor stenskih ur, reglatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Gulielmo Brod & C.

poznana trdka s

POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

L. Luzerjev obliž za turiste.

Priporočano najboljšje zdravilo proti kurjim očesom, žuļem itd.

Glavna zaloga:
Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-MEDLING.

Naj se obliž za turiste po zahteva **Luzer-jev** K 1-20.

- Vobiva se v vseh lekarnah. -

Dražbeni oglas.

Dne 7. julija t. l. ob 12.30 popoldne se proda na prostovoljni dražbi na licu mesta v Divači hiša (gostilna) Magajna št. 13. v Divači z zadavnim hlevom, vodnjakom in vrtoom.

Ta-le hiša, ki leži na sredi vasi, je posebno obiskovana od letoviščarjev in se nahajajo v isti lepi prostori za gostilno in štacuno.

Najmanjši ponudek znaša 16.000 K.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vogal Androna dell'Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapecarij.

- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld 3.20, rumena, po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gld. 2.50

Pri svetem Antonu Padovanskem.

Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev, Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in neštevilno nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križcev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih evetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Rudolf Aleks. Varbinek

zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Stanje hranilnih vlog:

17 milijono kron

Rezervni zaklad:

nad 400.000 kron

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom e. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4¹/₂% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg kapital, da poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4¹/₂% do 5%.

Prodajalnica obuval G. Mayer Grego.

TRST. — Riborgo št. 19. — TRST.

Velikanski dohod za birmo.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gld. 3.20, rumena, po gld. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gld. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.90

Naročbe po meri.

Izbor oblek za moške in dečke.

Gostilna

„ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

● Zbirališče slovenskih delavcev ●

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se z mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

Prodajalnica rokovic in kravat.

A. HUBMAN

TRST Corso Štv. 19. TRST.

Rokovice glaci, prve vrste za gospe, 2 gumba po gld 1.20

Rokovice 3 gumbi po gld 1.20

Rokovice iz švedske ali bele kože za pravi, 3 gumbi po gld 1.20

Rokovice ravno take, za deklice, 2 gumba po gld —.80

Rokovice iz ponarejene kože, 3 gumbi po gld —.50

Rokovice glaci za gospode (angleške vrste) po gld 1.30 do 1.40

Rokovice pristoe angleške po . . . gld 1-80

Rokovice za častnike gld 1.10, počastnike 70 novč.

Izbor kravat najnovejše mode.

„Ciprija Parizien“ prah za gospe trdke Kielhauser v Gradcu po 10 novč. zavitek.

Pranje in popravljanje rokavic v 24 urah.

NB. Rokovice se poskušajo ter sprejemajo naročbe po meri.

Glavni zastop za Trst, Kras, Gorisko, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnateljstvo na Dunaju

I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od dunajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Specijalno zavarovanje otrok brez zdravniškega ogleda, izplačavi v slučaju ženitve ali prehoda v vojaške zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št.

7. Telefon 697

Nova manufakturna prodajalnica

Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perlo za moške in ženske.

Najnovejše kravate. Modereci.

Ravnokar je dosla obleka za ženske

po najnovšem kroju. Cena od gld.

2.48 naprej.

Izbor drobnarij.

Najugodnejše cene.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno

Cenike razpošilja franko

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-a naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzlaga.

Promet s čeki in nakaznicami.